

Barometr Inovací 2012 Alma CG

V pořadí už 8. vydání Barometru inovací Alma CG přináší výsledky průzkumu, kterého se v roce 2012 účastnilo 4320 inovativních společností z deseti zemí světa (Belgie, Česká republika, Francie, Kanada, Maďarsko, Německo, Polsko, Portugalsko, Španělsko a Velká Británie).

Cílem průzkumu bylo poukázat na současná zásadní témata týkající se inovací, výzkumu a vývoje (dále jen „VaV“) v soukromém sektoru, využívání zdrojů jejich financování a pojmenování dopadů na činnost a růst inovativních společností. To vše s ohledem na nelehký ekonomický kontext v mnoha zemích.

Zapojení českých společností do tohoto průzkumu umožnilo mezinárodní porovnání situace s lokálním prostředím a představilo jejich vnímání problémů v oblasti financování inovací. Výsledky průzkumu tak mimo jiné poskytují řadu zajímavých a využitelných informací pro zákonodárce v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Současně potvrzují užitečnost a efektivnost systému veřejné podpory výzkumu a vývoje.

Alma^{cg}
#costconsulting

Většina evropských i českých podniků označila za svou hlavní strategii v oblasti budoucího růstu inovace

Nalézt finanční zdroje k podpoře inovací, výzkumu a vývoje zůstává pro inovativně orientované společnosti problémem číslo jedna

Strategie růstu: Inovace

Evropské společnosti, včetně těch českých, si dobře uvědomují, že k udržení své konkurenceschopnosti potřebují z dlouhodobého hlediska kontinuálně inovovat své portfolio produktů a služeb. Především proto vnímají jako nutnost založit svou budoucnost na inovacích, výzkumu a vývoji.

Většina oslovených společností označila v realizovaném průzkumu za svou hlavní strategii v oblasti budoucího růstu svého podniku právě **inovace svých produktů a služeb**.

Překvapující z hlediska českého kontextu je skutečnost, že **až 42 % českých společností dle průzkumu objem investic do inovací v roce 2012 navýšilo**, oproti pouze 26 % společností ze všech zemí (graf vpravo nahoře).

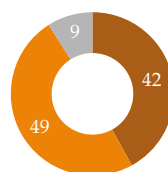
Z toho vyplývá, že celková ekonomická situace české společnosti neodradila od navyšování svých investic do inovací. Celkové výdaje na VaV nyní v České republice představují 1,86 % z HDP. To je také průměr všech členů Evropské unie (1,9 %).

Nalézt finanční zdroje k financování inovací je pro inovativně orientované společnosti výzvou číslo jedna

Hospodářská krize, která ve většině evropských zemí stále trvá, má nejen vliv na růst HDP, ale také vede tyto země k větší úspornosti a ke snižování veřejných výdajů. Pro značnou část průzkumem oslovených společností je tedy hlavní otázkou, z jakých zdrojů pokrýt náklady spojené s inovacemi, jakými jsou mzdy a investice do zařízení nebo materiálu.

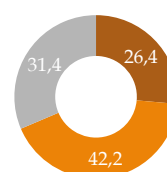
V evropském klimatu rozpočtových omezení se **jedna ze tří dotázaných společností obává budoucího snížení dostupných zdrojů veřejného financování inovací, zatímco takové obavy mělo v roce 2011 pouze 22 % společností**. Například španělské a portugalské společnosti očekávají pokles ve veřejném financování inovací ve výši až 45 %. Nalezení vhodných finančních zdrojů pro vlastní inovace je tedy hlavní výzvou pro společnosti ve všech zemích a odvětvích, podobně jako efektivní řízení inovací a jejich rychlé uvádění na trh.

Investice do inovací v roce 2012 v ČR byly

■ Vyšší než v roce 2011

Investice do inovací v roce 2012 v 10 zemích byly

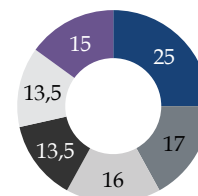

■ Stejně jak v roce 2011

■ Nižší jak v roce 2011

V **České republice** označili respondenti průzkumu jako nejzávažnější výzvu spojenou s inovacemi zajištění jejich financování (ideálně pak zajištění navýšení jejich financování), dále efektivní řízení interních a externích zdrojů spojených s inovacemi a na třetím místě nalezení vhodných technologických partnerství (graf dole).

Hlavní výzvy českých podniků týkající se inovací

■ Udržet nebo zvýšit intenzitu financování

■ Účinně řídit interní a externí zdroje

■ Nalézt vhodná technologická partnerství

■ Outsourcing inovací

■ Snížit čas potřebný k uvedení inovací na trh

■ Zohlednit otázky životního prostředí

Až 40 % českých společností se obává snížení celkové výše veřejného financování inovací. Takové obavy mohou v krátkodobém a střednědobém horizontu vyústit ve snížení investic do inovací nebo jejich přemístění do atraktivnějších zemí. **Zatím je ale pohled drtivě většiny českých společností na budoucnost inovací v jejich podniku optimistický.**

Společnosti se stávají více odkázané na veřejné zdroje financování inovací

Dle provedeného průzkumu jsou investice do výzkumu a vývoje inovativně orientovaných společností v porovnávaných zemích z **53 % financovány z interních podnikových zdrojů (samofinancování inovací)**. Zbývajících 47 % je financováno z externích zdrojů, kam patří jak veřejné externí zdroje (daňová podpora na VaV, národní a evropské dotační programy), tak soukromé externí zdroje (např. bankovní úvěry, investice prostřednictvím investičních fondů nebo financování inovací v rámci skupiny).

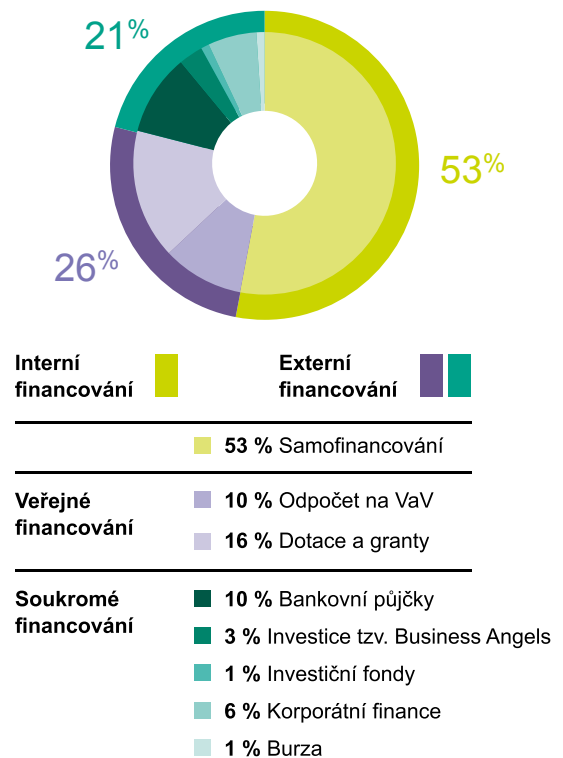
Veřejné financování představuje dle údajů z deseti zemí v průměru 26 % z celkového financování podnikových inovací a z toho je 10 % financováno pomocí daňových mechanismů podpory VaV.

S ohledem na veřejné financování inovací je zajímavý pohled na mechanismy, které většina společností využívá (graf napravo). Nejvíce jich využilo daňového odpočtu na VaV (58 %), dále pak dotací a grantů (54 %) a téměř 40 % podniků financovalo své VaV aktivity prostřednictvím bankovních úvěrů. V Evropě je tedy daňový odpočet na výzkum a vývoj nejpoužívanějším nástrojem veřejného financování inovací.

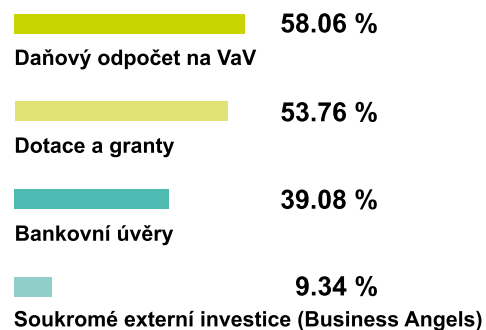
Průzkum zaměřený na inovace v České republice ukázal, že ty jsou **financovány z interních podnikových zdrojů až ze 70 %**. Zbývajících 30 je financováno z externích zdrojů, především prostřednictvím národních a evropských dotačních programů (14 %). Dalšími využívanými možnostmi jsou bankovní úvěry (9 %) a pouze necelých 7 % inovací je financováno s pomocí daňového odpočtu na VaV. **Veřejné financování inovací tak v České republice představuje 21 %.**

V tuto chvíli jsou nejoblíbenějším veřejným zdrojem financování inovací v České republice dotace a granty (využilo jich 50 % dotázaných společností). Méně než polovina inovativních společností využila možnosti daňového odpočtu na VaV (45 %) a stejný počet českých podniků využil bankovní úvěry. Průzkum dále ukázal na chybějící účast rizikového kapitálu ve finančních zdrojích pro VaV v České republice.

Podíl jednotlivých využívaných zdrojů financování inovací v deseti zemích

Externí zdroje využívané k financování inovací v deseti zemích

Daňový odpočet na VaV, základní pilíř financování inovací v Evropě

Proč není odpočet na VaV dostatečně využíván v České republice?

Zatímco přímá veřejná podpora formou dotací a grantů každým rokem klesá a v budoucnu si na tuto podporu bude moci sáhnout stále menší počet firem, mají společnosti k dispozici již od roku 2005 velmi efektivní nástroj nepřímého veřejného financování inovací, daňový odpočet na VaV.

Daňový odpočet na výzkum a vývoj je ustanovení zakotvené v § 34 odst. 4 a 5 zákona o daních z příjmů, umožňující od roku 2005 každé společnosti odečíst od základů daně 100 % výdajů (nákladů), které vynaložila v daném zdaňovacím období na inovativní a vývojové projekty. Mezi takové výdaje spadají zejména osobní, tedy mzdy a zákonné odvody zaměstnavatele (v praxi to bývá většina uplatnitelných výdajů). Dále lze zahrnout výdaje provozní (materiál, energie), odpisy hmotného i nehmotného majetku, výdaje za patenty a některé certifikace.

Vzhledem k tomu, že sazba daně z příjmu právnických osob je 19 %, lze prostřednictvím této daňové úlevy z každého milionu Kč výdajů na výzkum a vývoj uspořit 190 000 Kč.

Daňový odpočet na VaV je dle celkových výsledků z deseti zemí vnímán jako hlavní nástroj podpory inovací (52 %) a jako způsob, jak si inovativní společnosti mohou zvýšit konkurenceschopnost (30 %). Pro 11 % daňový odpočet na VaV představuje určité ochranné opatření umožňující i v obtížném ekonomickém prostředí nepřestat inovovat.

V Evropě je daňový odpočet na VaV nejpoužívanějším nástrojem veřejného financování inovací. Důvodem je zejména fakt, že ho mohou na rozdíl od dotací a grantů využít všechny inovativně orientované společnosti bez ohledu na typ VaV projektu (u státních dotačních programů nebo evropských grantů si společnost není jistá, zda financování obdrží). Další výhodou daňového odpočtu na VaV je nízká administrativní náročnost oproti státním dotačním programům nebo evropským grantům. Daňový odpočet na VaV může společnost využít opakovaně každý rok. A to bez nutnosti primárního schválení.

V České republice většina společností stále využívá především dotace a granty (i navzdory administrativní a časové náročnosti) a dále si již neklade otázku, zda by na jiné nedotované projekty nemohla využít daňový odpočet na VaV a navýšit tak ještě objem veřejného financování svých inovativních projektů.

Jako hlavní nástroj podpory inovací je daňový odpočet na VaV vnímán pouze 7% českých respondentů. Většina lokálních společností ho vnímá pouze jako určitý způsob částečného návratu investic do VaV.

Dle dostupných údajů z Ministerstva financí ČR uplatnilo v roce 2011 daňový odpočet na VaV pouze 780 právnických osob v celkové výši 8 339,7 mil. Kč. Jedná se přibližně o jednu třetinu společností, které inovace nebo VaV ve skutečnosti realizují a které by si tak s největší pravděpodobností tuto daňovou výhodu mohly uplatnit.

A jaké jsou důvody nevyužití této slevy na dani?

Jaké jsou hlavní tři důvody nevyužití odpočtu na VaV v ČR?

Odpočet se nevztahuje na projekty společnosti	22 %
Nejasnost podmínek, za kterých lze odpočet uplatnit	19 %
Nedostatečný finanční přínos odpočtu	15 %
Složitost postupu uplatnění odpočtu	14 %
Neznalost ustanovení	10 %
Nedostatek interních zdrojů pro jeho uplatnění	9 %
Obavy z finanční kontroly	8 %

Na jaké typy činností lze odpočet na VaV uplatnit a uspořít tak každý rok významné částky?

V České republice je přes dva tisíce společností realizujících inovativní projekty, které by mohly využít daňový odpočet na VaV. **Proč si tedy české společnosti daňový odpočet na VaV neuplatňují?**

Většina českých respondentů průzkumu označila za hlavní důvod skutečnost, že se tato legislativa nevztahuje na jejich aktivity a projekty. Společnosti se často mylně domnívají, že se tato daňová podpora jejich aktivit nebo projektů netýká. **Dlouholeté zkušenosti Alma CG ovšem potvrzují opak a společnosti tak každoročně přicházejí o zajímavou úsporu.**

Zároveň se jim ale nelze divit, protože **základním stavebním kamenem správného uplatnění odčitelné položky na VaV je identifikace inovativních a vývojových projektů, která je často komplikovaným úkolem.**

Projekty, které si kladou za cíl výrobu nových nebo podstatně zlepšených produktů, materiálů nebo technologií nebo také zdokonalení dosud využívaných výrobních postupů a metod, jsou přítomny v mnoha odvětvích. Často jsou však skryty za aktivitami, které jsou interně považovány za rutinní. Činnosti a projekty, na které se dá uplatnit daňový odpočet na VaV jsou přítomny ve všech výrobních sektorech a také v mnoha oblastech služeb.

Z výsledků průzkumu je zjevné, že oblast daňového odpočtu na VaV je spojena s ne vždy správnými a úplnými informacemi o jeho možných dopadech.

Až 40% dotazovaných českých společností vnímá jako zásadní nástrahu správného uplatnění daňového odpočtu na VaV **přípravu potřebných dokumentů** (zde je možné předpokládat určité předsudky společností vyplývající ze zkušeností s uplatňováním grantů a dotací). Další nástrahou je **správné definování aktivit a projektů výzkumu a vývoje (30%), které může být často složitou záležitostí, zejména pak pro daňové nebo ekonomické profese, které mají tuto agendu na starosti.**

Ze největší nedostatek současné legislativy označila většina společností nejasné definování uplatnitelných aktivit a následně pak nemožnost zahrnout také externí služby do VaV odpočtu.

Jaká je největší překážka správného uplatnění odpočtu na VaV?

Připravit potřebnou dokumentaci	38 %
Definovat, co je výzkum a vývoj	28 %
Identifikovat veškeré náklady na projekty VaV	28 %
Čas a kapacita	8 %

Na jaké typy činností lze odpočet na VaV uplatnit a uspořít tak každý rok významné částky?

 Informační a telekomunikační technologie	 Finanční služby	 Chemie a stavební hmoty	 Automobilový průmysl	 Strojírenství	 Inženýring
<ul style="list-style-type: none"> Vývoj informační technologie, operačních systémů, programovacích jazyků Vývoj internetové technologie Vývoj nových algoritmů Vývoj softwaru a nástrojů softwarového vývoje 	<ul style="list-style-type: none"> Matematický výzkum v souvislosti s analýzou finančního rizika. Vývoj rizikových modelů úvěrové politiky Nový software pro home-banking Vývoj technik pro zjišťování chování spotřebitelů Nové finanční služby (internetové služby, nové koncepce účtů, půjčky) 	<ul style="list-style-type: none"> Nové či zlepšené výrobky materiály, technologie výroby Nové nebo modifikované směsi a receptury (vylepšení vlastností, zvyšování kvality) Snižování negativních dopadů na životní prostředí Procesní projekty zaměřené na zvyšování efektivity 	<ul style="list-style-type: none"> Inovace motorů a dalších komponent Nové technologie pohonu a alternativní paliva Snižování spotřeby a emisí Vývoj hybridních vozidel a elektromobilů Inovační řešení chladičů a klimatizací Zvyšování výkonu 	<ul style="list-style-type: none"> Nové perspektivní principy strojů Nové technologie pro strojírskou výrobu Nové komponenty strojů Oblast automatizace Snižování negativních dopadů na životní prostředí Snižování výrobní ceny, zvyšování produktivity 	<ul style="list-style-type: none"> Projekce strojních technologií Návrh atypických technologických celků Diagnostika a optimalizace elektrárenských a teplárenských bloků a zařízení Dodávky řídicích systémů v energetice Návrh nových nebo vylepšených technologických částí pro dopravu

Barometr inovací 2012

Kontaktujte nás
kontaktcz@almacg.com

Alma CG je mezinárodní poradenská společnost působící na trhu již 27 let a nabízející služby v oblasti optimalizovaného řízení nákladů (tzv. cost consultingu).

V České republice se Alma CG věnuje zejména poradenství v oblasti daňového odpočtu na výzkum a vývoj. Svým klientům nabízí komplexní servis založený na mezinárodně prověřené expertíze z deseti zemí světa, která spočívá v analýze realizovaných aktivit a projektů společnosti, v určení projektů výzkumu a vývoje, v identifikaci a vyčíslení výdajů vynaložených na projekty výzkumu a vývoje a v přípravě veškeré technické a finanční dokumentace.

Naší odměnou je vždy pouze provize ze zajištěné úspory.

Alma^{cg}
#costconsulting

**Krkonošská 2001/16
120 00 Praha 2
222 999 640**